

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ УНІВЕРСИТЕТУ УШИНСЬКОГО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ «СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ
ВИМІРИ»

24 травня 2024 року

Одеса

УДК 321(477)(063)

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 27.06.2024 р.)

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний університет імені К. Д. Ушинського»;

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Ростецька С. І. – доктор політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Швець С. Л. - кандидат політичних наук, викладач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Горобець Василь – аспірант першого року навчання ОНП «Політологія» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Левенець Михайло – студент 4-го року навчання спеціальності 052 «Політологія» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Сучасні виклики соціально - політичного розвитку: політико-правові та соціально-економічні виміри: матеріали всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Одеса, 24 травня 2024 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2024. 82 с.

УДК 321(477)(063)

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2024

© Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2024

ЗМІСТ

1. Бурлака М. С., Проноза І. І. РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СВІТОВОМУ БАЛАНСІ СИЛ 5
2. Варіченко Д. О., Дмитрашко С. А. ДЕКОЛОНІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В МИСТЕЦТВІ І КУЛЬТУРІ: ЩО МИ НЕ МАЄМО ПРАВА ЗАБУТИ? 8
3. Горобець В. В. ВИНИКНЕННЯ КОНФЛІКТІВ У СУЧАСНОМУ СВІТІ 13
4. Долженков О. Ф., Гринько К. ВИКЛИКИ СУЧАСНИМ ДЕМОКРАТІЯМ 15
5. Дяченко О. В., Наумкін І. О. МЕДІЙНА ПРОДУКЦІЯ ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКО-ІМІДЖЕВОЇ ФУНКЦІЇ В ПОЛІТИЧНОМУ БЛОГ-ДИСКУРСІ 18
6. Замфірова А. К., Проноза І. І. ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СУСПІЛЬСТВА 21
7. Казюк А. В., Музиченко Г. В. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА І ДЕМОКРАТИЧНЕ ВРЯДУВАННЯ 25
8. Калашінська М. В. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПОЛІТИЧНОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ 28
9. Кириченко Є. В., Проноза І. І. ВПЛИВ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА ПОЛІТИЧНУ СВІДОМІСТЬ 32
10. Колодій Д. ВОЛОНТЕРСТВО ТА ЙОГО ВИДИ 36
11. Левченко Я. В., Проноза І. І. РОЛЬ МЕДІА В ПОШИРЕННІ ТА ФОРМУВАННІ ІДЕОЛОГІЇ ТА ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ 39
12. Манасарян А. Б., Гедікова Н. П. СУЧАСНІ ПОЛІТИЧНІ СПІВТОВАРИСТВА В КОНТЕКСТІ КОЛЕКТИВНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ 42
13. Наумкіна С. М., Уцеховський М. Ю. ВІДКРИТІ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНІ МЕРЕЖІ ЯК ЗАСОБИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 46

- 14.Павловський Я. Є, Гедікова Н. П. СУЧАСНИЙ СЕПАРАТИЗМ І
ФАКТОРИ ЙОГО ВИНИКНЕННЯ 49
- 15.Пустовіт А. М., Гедікова Н. П. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У
ПОЛІТОЛОГІЇ: ВІД ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО НАВЧАННЯ ДО
АНАЛІЗУ ПОЛІТИЧНИХ ТРЕНДІВ 53
- 16.Рідник О. В., Проноза І. І. ПОЛІТИЧНА АКТИВНІСТЬ НАТО У
СУЧАСНИХ СВІТОВИХ ПРОЦЕСАХ: ВИКЛИКИ ТА НАСЛІДКИ 57
- 17.Руцький С. В. КІБЕРКОНФЛІКТИ У ПРОТИБОРСТВІ СУБ'ЄКТІВ
ПОЛІТИКИ НА ТЕРИТОРІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН 59
- 18.Сацюк І., Наумкіна С. М. СЕПАРАТИЗМ ЯК ПОЛІТИЧНИЙ
ФЕНОМЕН У СУЧАСНОМУ СВІТІ 62
- 19.Сокорчук П. В. ЦІННІСНИЙ КОМПОНЕНТ ПОНЯТТЯ
КОМПЕТЕНТНОСТІ 65
- 20.Унтілова І. ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ ЕЛЕКТРОННОЇ ДЕМОКРАТІЇ У
МЕРЕЖЕВОМУ СУСПІЛЬСТВІ 68
- 21.Фурман Г., Проноза І. І. ЦИФРОВА ПОЛІТИЧНА РЕКЛАМА:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ В ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЯХ 71
- 22.Афанасьєва А. В., Проноза І. І. ТОТАЛІТАРИЗМ ТА ЙОГО
НЕБЕЗБЕКА У СУЧАСНОМУ СВІТІ 75
- 23.Шевчук А., Проноза І. І. ФЕНОМЕН ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
ТА ЇЇ ФУНКЦІЇ 77
- 24.Бондаренко К., Наумкіна С. М. ХАРИЗМАТИЧНЕ ЛІДЕРСТВО
ПРЕЗИДЕНТА ЯК НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ КРАЇНИ 83
- 25.Гуд А., Гедікова Н.П. МОДЕРНІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ
НА ТЛІ ВІЙНИ 85
- 26.Семенов Є., Наумкіна С. М. СУВЕРЕНІТЕТ ДЕРЖАВИ ПІД ЧАС
ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГЕННЯ 87
- 27.Владімірцов М., Наумкіна С. М. М'ЯКА СИЛА НА ПОЛІТЧИНІЙ
АРЕНІ 90
- 28.Дрищук І., Наумкіна С. М. ГРОМАДЯНСЬКІ ІНІЦІАТИВИ У
ВПЛИВІ НА ВЛАДУ 92

- 29. Шкробій К., Наумкіна С. М. ІМІДЖ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРА ТА
ТЛІ ВІЙНИ 95**
- 30. Левенець М., Наумкіна С. М. ТЕЛЕМАРАФОН ЯК
НЕЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД ПРОПАГАНДИ В КОНТЕКСТІ
ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ НА ТЛІ ПОВНОМАСШТАБНОГО
ВТОРГЕННЯ 97**

Шевчук А.,

студент 4 курсу спеціальності «Політологія»

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет

імені К. Д. Ушинського»

Проноза І.І

к.політ.н., доцент кафедри політичних наук і права

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет

імені К. Д. Ушинського»

Одеса, Україна

ФЕНОМЕН ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА ЇЇ ФУНКЦІЇ

Політична комунікація, як ключовий аспект політичного життя, охоплює широкий спектр взаємодій та обмінів інформацією між політичними акторами та громадськістю. Вона визначається як процес передачі та обробки політичної інформації через різноманітні комунікаційні канали, включаючи масові медіа, соціальні мережі, прямі зустрічі, публічні виступи та інші.

Для з'ясування сутності та визначення «політичної комунікації» доцільним є дати визначення комунікації як «суспільного явища» управлінсько-орієнтованого ракурсу, отожд «комунікація» із змістовно-соціальний підходу: «змістовний аспект соціальної взаємодії, акт або процес взаємодії між двома чи більше соціальними об'єктами шляхом безпосередньо-го спілкування й обміну інформацією з використанням відповідних заходів» [1, с. 329] та «соціально зумовлений процес передачі та сприйняття інформації в умовах міжособистісного та масового спілкування за допомогою різних каналів та різних комунікативних засобів» [3, с. 248]; а зі «спільницького» підходу, комунікація – це «акт спілкування, зв'язок між двома або більше індивідуумами, заснований на взаєморозумінні; повідомлення інформації однією особою іншій або ряду осіб» [1, с. 317].

В умовах розвитку та становлення інформаційного суспільства соціально-політичний аспект поняття «комунікація» набуває все більшої актуальності. Це

підносить комунікацію до рівня універсальної категорії, яка має значний вплив на суспільні процеси.

Зазначимо, що політична комунікація є важливим аспектом політичної науки та практики і зазвичай визначається різними способами, кожне з яких розкриває різні аспекти цього явища. Наведемо декілька різних груп визначень політичної комунікації а саме:

- комунікація в політичному контексті: політична комунікація може бути визначена як процес обміну інформацією, ідеями, поглядами та думками між політичними акторами та суспільством, спрямований на вплив на прийняття політичних рішень та формування громадської думки.

- комунікація з огляду на медійну динаміку: політична комунікація може також розглядатися як процес взаємодії між політичними суб'єктами та масовими медіа, що включає в себе передачу інформації, створення зображень та формування громадської думки.

- комунікація як політична взаємодія: може акцентуватися увага на взаємодії між учасниками політичного процесу, включаючи політиків, партії, громадські організації та громадян, через різні канали спілкування.

- комунікація в контексті процесу формування рішень: Так, політична комунікація розглядається як процес, що спрямований на формування, обговорення та прийняття політичних рішень, який може включати в себе різноманітні стратегії та методи.

Враховуючи ці різні аспекти, можна розуміти, що політична комунікація є складною та багатогранною сферою, що відображає різноманітні аспекти взаємодії між політичними акторами та громадськістю у сучасному суспільстві.

Наукові авторські визначення «політичної комунікації» можуть відрізнитися залежно від підходу та досліджуваної проблематики. Наведемо декілька прикладів таких визначень від відомих політологів та вчених: Гарольд Ласуелл зазначає : «політична комунікація - це процес, що включає в себе передачу, обмін та прийом інформації, ідей, поглядів та поглядів на політичні питання між політичними акторами та громадськістю» [4, с. 37]. А Грейбер Д. наголошує, що «політична комунікація - це систематичний процес взаємодії між

політичними акторами та громадськістю через різноманітні комунікаційні канали, спрямований на вплив на прийняття політичних рішень та формування громадської думки» [5]. В свою чергу Халлін Д. визначає «політичну комунікацію як процес формування, передачі та сприйняття інформації, ідей, символів та поглядів, що здійснюється через взаємодію між політичними акторами, масовими медіа та громадськістю» [6, с. 11-12]. Цікавою є думка Джеймісона К., що характеризує політичну комунікацію, як «процес створення, передачі та сприйняття повідомлень, які впливають на політичні дії та рішення, і їх розуміння і визначення для громадської політичної діяльності». Ліппман В. розглядає комунікацію «як засіб впливу на формування громадської думки та переконань, що визначає реакцію суспільства на політичні події». Маклюен М. бачить комунікацію як засіб розширення людських можливостей та впливу на соціальні процеси, включаючи політичний дискурс».

Сучасні політологічні дослідження, що аналізують сутність і спрямованість політичної комунікації, можна класифікувати за трьома основними напрямками. Науковий дискурс у цій галузі відображає різноманітність підходів та концепцій, що висвітлюють ключові аспекти політичної комунікації, отже, «напрями:

- дослідження функцій культурно-символічної репрезентації влади;
- аналіз функцій інтеграції та ідентифікації;
- розгляд функції інформаційного та емоційно-чуттєвого впливу з метою формування бажаних моделей поведінки» [2] .

Сутність політичної комунікації полягає в її ролі у формуванні політичних переконань, ставлень та поведінки учасників суспільства. Вона сприяє розповсюдженню ідей, підтримці політичних програм, мобілізації громадської участі та забезпеченню легітимності політичних інституцій. Крім того, політична комунікація відіграє важливу роль у вирішенні конфліктів, сприяючи діалогу та згоді між різними групами інтересів.

Дослідження сутності політичної комунікації передбачає аналіз не лише структури та процесів комунікації, але й її впливу на формування політичного ландшафту, демократичних інституцій та громадянського суспільства. Вивчення

цього питання дозволяє краще розуміти політичні процеси, механізми влади та механізми впливу у сучасному суспільстві.

Політична комунікація виконує кілька важливих функцій, які є ключовими для розуміння її ролі в сучасному суспільстві. Функції політичної комунікації відображають її багатогранний вплив на суспільство, політичну стабільність та ефективність урядування.

Бєбик В. М. зазначає, що «характер політичної комунікації в суспільстві, рівень її розвитку визначаються рівнем загальної та політичної культури суспільства, опосередковуються їх цінностями й нормами». Але політична комунікація як «засіб існування й передавання політичної культури саме й визначає рівень політичної культури суспільства, особливості функціонування політичної сфери суспільства». Дослідник окреслює головні політико-комунікаційні «функції: поширення ідейно-політичних цінностей, знань, політичної інформації; формування політичної свідомості; поширення норм політичної культури, здійснення політико-культурного обміну, розвиток політичної культури суб'єктів політики (індивідів, груп, політичних структур); інтеграція та регулювання політичних відносин; підготовка та сприяння громадськості до участі в політичній діяльності» [2].

Нижче наведемо узагальнені основні функції політичної комунікації, які висвітлюють її значення в сучасному суспільстві:

- інформаційна функція: однією з основних функцій політичної комунікації є поширення інформації про політичні події, рішення, програми та діяльність політичних інституцій. Ця інформація дозволяє громадянам бути обізнаними про те, що відбувається в політичному житті країни та світу.

- освітня функція: політична комунікація сприяє політичній освіті громадян, надаючи їм знання про політичні системи, процеси, права та обов'язки. Це допомагає формувати політичну свідомість і громадянську відповідальність.

- агітаційна функція: політична комунікація використовується для просування політичних ідей, програм і кандидатів. Політичні партії та кандидати використовують різні комунікаційні стратегії для мобілізації підтримки та залучення виборців.

- легітимаційна функція: за допомогою політичної комунікації політичні інститути та лідери можуть зміцнювати свою легітимність, тобто суспільне визнання і підтримку. Це включає обґрунтування прийнятих рішень та дій, пояснення політики та її цілей.

- соціалізаційна функція: політична комунікація сприяє політичній соціалізації, тобто процесу, через який індивіди засвоюють політичні цінності, норми і поведінку. Це відбувається через медіа, освітні програми, сім'ю та інші соціальні інститути.

- контрольна функція: засоби масової інформації та інші канали політичної комунікації виконують функцію контролю за діяльністю влади. Вони виступають як «четверта влада», надаючи громадськості можливість отримувати інформацію про дії політичних лідерів та інституцій, здійснюючи тим самим громадський контроль.

- функція зворотного зв'язку: політична комунікація забезпечує зворотний зв'язок між громадянами і владою. Через опитування, вибори, публічні слухання та інші форми комунікації громадяни можуть висловлювати свої думки, побажання та критику, що дозволяє владі реагувати на запити суспільства.

- функція формування громадської думки: політична комунікація активно впливає на формування громадської думки щодо політичних питань та подій. Медіа та інші комунікаційні канали можуть впливати на сприйняття та інтерпретацію інформації, формуючи тим самим певні погляди та настрої у суспільстві.

Кожна з цих функцій є важливою для забезпечення ефективного політичного процесу та підтримки демократичних принципів у суспільстві. Політична комунікація виступає як невід'ємний інструмент взаємодії між владою та громадянами, сприяючи розвитку відкритого та інформованого суспільства.

Література

1. Мельник А. О. Державне управління. Київ : Знання, 2004. 440 с.
2. Проноза І. І. Роль політичних комунікацій у сучасному інформаційному просторі. Науковий журнал Politicus. 2021. № 3. С. 75-81.

3. Ромат Є. В. Трансформація моделі державного управління рекламною діяльністю у перехідних умовах: моно-граф. Київ : Вид-во НАДУ, 2003. 380 с.
4. Lasswell H. The Structure and Function of Communication in Society. The Communication of Ideas. New York: Institute for Religious and Social Studies. 1948. 117 p.
5. Graber D. Mass Media and American Politics. 9th Edition, CQ Press, 2016. 536 p.
6. Hallin D. C. The Uncensored War: The Media and Vietnam. University of California Press. 1986. 285 p.